

MAGJAN'DAN ABAY'A SELÂM

MUSTAFA ÖNER

Kazak edebiyatının büyük şairi Magjan Jumabayulı, ülkesinde uzun zaman unutturulmuş hâldeyken, son devirdeki siyasî değişmeler neticesinde “aklanıp” eserleri tekrar yayımlanmaya başladı. İşte tam bu sırada Magjan'ın şiirlerinin Türkiye’de de yayımlanması pek anlamlı bir iş olmuştur (bk. *Magcan Cumabayef Ölenderi - Magcan Cumabayulı'nın Şiirleri*, Lâtin harflerine ve Türkiye Türkçesine Aktaran: Ferhat Tamir, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yayını, Ankara, 1993). Türkiye Türkolojisinde, böyle çalışmaların bugüne kadar çok sınırlı kaldığını dikkate alınca, aynı zamanda hacimli bir Kazak Türkçesi metnini, genç araştırmacıların istifadesine sunmuş bulunan sayın Ferhat Tamir’i yürekte kutluyoruz.

Biz burada, Magjan Jumabayulı'nın Abay için yazdığı ve şairin külliyatına girmemiş bir şiirini, Türkiye Türkçesi karşılığıyla paralel olarak verip Kazak Türklerinin “hakîm atası” Abay Kunanbayulı'nın 150. doğum yılını kutlamak istedik.

Altın Hakim Abayga¹

Şın hakîm, söziñ asıl, бага jetpes,

Bir söziñ miñ jil jürse dèmi ketpes.

Karadan hakim bolğan sendey jannuñ

Elemniñ kulagınan èni ketpes !

Asıl hakîm, sözün asil, paha yetmez,

Bir sözün bin yıl yürüse tadı gitmez.

Halk arasından hakîm olan senin gibi canm

Âlemin kulağından ezgisi gitmez !

¹ Abay - Edebiy körkem tèvêlsiz jurnal, 1992, meşin jılı No. 1 (13), Almatı 1992, s. 2.

*Sözine kulak salıp, бага bermey,
Kıtsayıp kiñraydı jurtiñ niyettes !
Burıtyıp, teris karap: “Avlak jür!” dep,
Boldı goy jakın tugan bèri kektes.*

*Tınış uyıkta kabirinde, vayım jeme:
“Kor boldı kayran sözüm boska!” deme.
Artında kazaktıñ jas balları men
Sözini kösem kılıp jürer jeñge !*

*Ay, yıl öter, düniye köşin tartar,
Ötirip talay jandı, jügin artar.
Köz aşıp, jurtiñ oyav bolgan sayın
Hakim ata, tınış bol, kadiriñ artar.*

*Jürgen jannıñ artında izi kalar,
Etikşi ölse, balga men bizi kalar.
Bir bay ölse, tört tülik malı kalar,
Şeşen ölse, artında sözi kalar !*

*Sum düniye sılan berip köpten öter,
Sav kalgannıñ köbisi erteñ biter.
Toktamas düniyeniñ döngeligi,
Şeşenniñ aytkan sözi köpke keter.*

*Sözine kulak salıp, paha vermeden,
Kaykılıp böbürlenir yurdun bir niyette !
Küsüp ters bakıp: “Git buradan” diye,
Oldu yakın akrabaları da hep bir nefrette.*

*Rahat uyu kabrinde, kaygı çekme:
“Horlandı hayran sözüm boşuna!” deme.
Ardında Kazak’ın genç çocukları ile
Sözünü önder kılıp duran yenge !*

*Ay, yıl geçer, dünya göçünü tartar,
Öldürtip nice canı, yükünü bize atar.
Göz açıp da yurdun her uyandıkça
Hakîm ata, rahat ol,kadrin artar.*

*Yürüyen canın ardında izi kalır,
Çizmeçi ölse, çekiç ile bizi kalır,
Bir bey ölse, sürülerle malı kalır,
Ozan ölse, ardında sözü kalır !*

*Yalan dünya naz edip çoklarından geçer,
Sağ kalanın çoğu da yarın biter.
Durmaz dünyanın tekerleği,
Ozanın dediği söz çoklarına gider.*